

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes számban Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A tarackok.

Budapest, április 27.

(C.) Körülbelül bizonyos, hogy a tábori tüzérség új felfegyverzése nem lesz benne a májusban összeülő delegációk munkaprogramjában. Az új felfegyverzés költségei tehát egyelőre halasztást szenvednek egy-két esztendőre, ami annyit jelent, hogy mi annyi időre az interkaláris kamatokot megtakarítjuk. Örüljünk-e neki, vagy sem? Alig van okunk az öröme, mert nyereségünk nincsen arányban azzal az egészen ki nem zárható veszéllyel, hogy valamely komoly politikai bonyodalom esetén tüzérségünk még az elavult fegyverrel lesz felszerelve.

De erre az eshetőségre a felelősséget teljesen a katonai szakkörökre kell hárítanunk. Végre is teljes igazuk van az utóbbiaknak, ha a döntő lépést csak akkor akarják megtenni, ha egészen bizonyosak már benne, hogy tüzérségünk a javaslatba kerülő ágyumintával a lehető legjobb és legmodernebb fegyvert kapja kezébe.

De ha az új ágyuk kérdése még nem, tábori tüzérségünk egy másik régi óhajta igei már most megvalósul: a hadibudapestben ugyanis szerepel a tarack-ütegek szervezése.

A tarackkal sajátosán járt tüzérségünk. Ez az ágyunem fontos szerepet játszott annak idején, még a simán öntött ágyuk korszakában. Akkor még minden üteghöz 2—2 tarack volt beosztva, mert az ágyugolyónak fedett állásban álló ellenségre nem volt hatása. A vontassóvú ágyuk rendszeresítése óta azonban a tarack feleslegessé vált, úgy, hogy a tüzérségi tiszték mostani generációja a tarackokat jóformán csak régi tradíciókból ismeri. Csak a füstnélküli löpor feltalálása után érte meg a tarack feltámadásának napját. A füstnélküli löpor használatával járó óriási gázvesztések ugyanis rendkívül nagy kezdő-gyorsaságot kölcsönöznek a lövedékeknek, minek következtében a lövedék utja nagyon pásztazó. Ez az utóbbi körülmény előnyös ugyan, ha a tüzérség messze távolásokra és eleven célok ellen működik, de hátrányos abban az esetben, ha az ellenség fedett állás mögött lappang. Az utóbbi esetben éppen a lövedék utjának pásztazósa folytán még a legalkalmasabb lövedék, a shrapnel is úgy halad el a földön állás sánca fölött, hogy a földön ellenségben kárt nem tesz. A füstnélküli löpor rendszeresítésével tehát a tüzérség megint rászorult olyan ágyura, mely görbe pályája következtében fedett állások ellen is sikerrel alkalmazható. Ez az ágyu pedig éppen a régi, most modernizált tarack.

Kétségtelen, hogy a tarack rendszeresítése hátránnyal is jár. Lesz a tábori tüzérségnek olyan ágyu-neme, melyet folytonosan magával hord ugyan, de csak bizonyos körülmények között használ. Ezt a hátrányt a tarack-üteg szervezése alkalmával nyilván úgy fogják majd paralizálni, hogy a tarack-ütegek a csatában külön alakulatot képezzenek, a hadtest tartalék-tüzérségét, mely a hadtestparancsnok külön és közvetlen parancsnoksága alatt álljon s melylyel ő a csata rendjén akkor rendelkezhet, ha a helyzetről már teljes tájékozást szerzett.

Ha a delegációk a tarack-ütegek felállításával járó költségeket megszavazzák, ami kétségtelenül meg is fog történni, akkor a hadügyi kormány már az idej esztendő őszén rendszeresíteni fogja az új tarackosztályokat.

Budapest székesfővárosban egy 3 ütegből álló tarackosztály fog állomásozni. Miután az 1—13. hadtest külön-külön kap egy ilyen osztályt és a taracküteg 6 tarackból fog állani, tábori tüzérségünk ágyállománya a reform érvényesülése után 234 tarackkal fog szaporodni.

BELFÖLD.

Szell Kálmán a királynál. Szell Kálmán miniszterelnököt ő felsége ma délből másfélórát kihallgatáson fogadta. Politikai körökben azt hiszik, hogy bár e kihallgatás nyilván a kereskedelmi tárca betöltésének ügyével függ össze, e döntés ma még nem következett be. A mai audiencia célja csupán az volt, hogy a kormányelnök a koronát e fontos kérdés mibenállásáról informálja. Ő felsége a jövő hét folyamán többheti tartózkodásra Budapestre érkezik s az új miniszter kinevezése tárgyában nyilván csak a jövő hét vége felé fog intézkedni.

Szell Kálmán Darányi miniszter is együtt utazott Bécsbe. Ebből némi lap azt következteti, hogy Darányi is a kereskedelmi tárca dolgában járt az osztrák fővárosban. E feltevés alaptalansága már abból is kiderül, hogy Darányi a felségess urnál kihallgatásra nem is jelentkezett; bécsi utjának egyetlen célja az volt, hogy a saját téréjára némi ügyeiben az osztrák kormánnyal értekezze. Ismételve kijelentjük, hogy az a kőszá hir, mintha Darányi Ignác venné át a kereskedelmi tárca, teljesen alaptalan.

Szell Kálmán és Darányi Ignác ma este visszaérkeztek a fővárosba.

A hírlapírók nyugdíjintézete.

Budapest április 27.

A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete ma délelőt tartotta huszonegyedik évi közgyűlését Falk Miksa elnökle alatt. Az elnök melegen üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat és konstataálván a közgyűlés halározatképességét, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte az intézet titkárát, dr. Fekete Ignácot, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Bársony Istvánt és Kodolányi Antalt.

Mint ahogy pedig választás is volt napirenden, szavazatszedéskül felkérte Fenyő Sándor elnökle alatt Gerő Ödön, Fodor Ferencet és Luby Sándort.

A napirend előtt Falk Miksa elnök megalottan emlékeztet meg Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter elhunytáról. A megboldogult államíró nem volt ugyan hírlapíró, de írói művei nagy talentumról tanuskodnak és a magyar zsurnalisztika, melynek Horánszky mindig hű barátja volt, véleménykülönbség nélkül elismerte az ő nagy tehetségét, józan ítéletét és önzésien bazafisát, akár helyesele, akár nem politikai elveit. A közgyűlés az elnök indítványára elhatározta, hogy elhunytá telett fájdalmanak a jegyzőkönyvben kifejezést ad és az elhunyt államírói családja részvételére intéz. Az elnök ezután megemlékezett Molnár Antalnak, az intézet volt buzgó titkárának elhunytáról. A közgyűlés e vesztésé időtt érzett fájdalmanak színén a jegyzőkönyvben adott kifejezést.

A napirend első tárgyához, az igazgatóság jelentéséhez Fenyő Sándor szöött. Kérte, hogy a közgyűlés egy jelentésben az igazgatóság által a jövő évre kiállításba helyezett 120 K. nyugdíjemelést már az idén határozza el. Gerő Ödön pedig azt indítványozta, hogy a nyugdíj emelése végett külön rendkívüli közgyűlés hívassék egybe. Fekete Ignác titkár kimerítő tejetgetései és felviágosításai után a közgyűlés nagy többséggel változatlanul fogadta el az évi jelentést és az igazgatóság indítványához képest az elhunyt Csernatony Lajos emlékéit a mai közgyűlés jegyzőkönyvébe kegyelele tejeit beiktatta; hozzáárult az igazgatóság köszönetéhez, amelyet a Falk Miksának 50 éves doktori jubileuma alkalmával áttadott album díszes nyomdai kiállításáért a Pesti könyvnyomda részvénvtársaságnak és művészeti bektőléseért Gottermayer Nándor könyvkötőnek nyilvánított; kifejezte az intézet

legszintébb háláját és köszönetét mindazok iránt, akik a jelentésben felsorolt alapítványokkal és adományokkal növelték az intézet vagyonát, — a zársmadások helybenhagyása után mutatkozó 1891. K. 99 f. öölösleg maradvány felosztására nézve elhatározta, hogy az I. oszt. külön tartalékalapához csatolassék 1200 K., a II. osztályhoz 391 K. 99 f. és a III. osztályéhoz 300 korona; elhatározta továbbá, hogy sz intézet sajátjából fedezi az I. nyugdíjosztályba 1891. évi július hó 1. óta belépett és az unjonnan belépo tagok által fizetendő matematikai biztosítási díj 60%-át, a II. nyugdíjosztályban a matematikai biztosítási díj 40%-át s a III. nyugdíjosztályban a matematikai díj 30%-át.

Végül az intézet jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesület igazgatóságának az intézet vagyonának kezeléséért, a trieszti ált. biztosítótársaság magyarországi vezérigynöksége főnökének Poór Jakabnak tagsági díjak beszedése végetezéséért, a Pesti könyvnyomda részvénvtársaság elnöke vezérigazgatóságának lovag Falk Zsigmondnak az intézeti nyomtatványok díjaital kiállításáért és az intézet irányában tanúsított jóindulatáért. Ezután a közgyűlés jóváhagyta a felügyelő-bizottság által megvizsgált számadásokat és az 1901. évi ügyvezetésre úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta.

Sajó Aladár intézeti tag indítványát és az igazgatóságnak arra vonatkozó javaslatát, hogy az intézeti jövedelem gvarapítására bizottság küldessék ki a közgyűlés kiadta az igazgatóságnak elintézés végett.

Ezután a választásokat ajtétték meg. Igazgatósági tagok lettek: Czéklay Lajos, Gelléri Mór, Schüller Zsigmond, Sturm Albert és Szatmári Mór. Felügyelő-bizottsági tagok pedig: György Aladár, Keneai Géza, Lendvai Sándor, Peisner Ignác és Szóts Pál. Radó Antal indítványára Falk Miksa elnöknek a közgyűlés köszönetet szavazott tározásáért.

A lakoma.

A közgyűlést délután 1 órakor az István főherceg szállóban vidám lakoma követte, amely az idén különösen népes volt. Az asztalnál dr. Falk Miksa a nyugdíjintézet elnöke ült, tőle jobbra Jókai Mór, akit megjelenésekor tüntető éljenzéssel fogadtak az újságírók, balra pedig Hegedűs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter, akit szintén lelkesen megéljenzettek. Ott voltak továbbá a három újságíró egyesület elnökei: Rákosi Jenő, Vési József és dr. Margalts Ede. Neményi Ambrus, Szóts Pál és Rákosi Viktor országgyűlési képviselők, Adorján Sándor, Boros Samu, Czéklay Lajos, Deutsch Antal, lovag Falk Zsigmond, Farhas Imre, Fáy Béla, dr. Fekete Ignác, Fenyessy Adóli, Gelléri Mór, Hetzko Tivadár, Jancsó Dezső, Kálnoki Henrik, Kenedi Géza, Kodolányi Antal, Lendvai Sándor, Lipcsei Ádám, dr. Löw Samu, Márkus Miksa, Nagy Miklós, Peisner Ignác, Poór Jakab, Salamon Ödön, Sebők Zsigmond, Sturm Albert, Szász József, Szatmári Mór stb.

A harmadik fogásnál dr. Falk Miksa, a Nyugdíjintézet elnöke a következő felkőszönyt mondotta:

(Falk Miksa.)

T. uraim! A francia kömondás azt tartja, hogy „les absents ont tort“, a németek pedig, akik különben nem szimpatizálnak a franciákkal, körülbelül ugyanannak a gondolatnak adnak kifejeést azon közmondásunkkal, hogy „aus den Augen, aus denn Sinn.“

En nem tudom, a mellettem ülő tekintély (Jókai Mór felé fordul) jobban fogja tudni, vajjon a magyarban van-e ehhez hasonló közmondás, de akár van, akár nincs, én mindenesetre véteni fogok ellene, mert én kijelentem, hogy én egy távollévőre akarok poharat emelni, ami önöknek annál jobban meg fog a jenni, mert hiszen közvetlen közelemben vannak olyan ki-tűnő férfiak, akik csakugyan megérdemlik azt, hogy az első pohárköszöntés nekik szőjön. De méltóztassanak indokaimat meghallgatni. (Halljuk!) Az a távollévő t. i. akire én poharamat szándékozom emelni, távozása előtt, még tegnap, azt mondotta nekem: „Mondd meg a hírlapíróknak, hogy én testileg távol leszek tőlük, de szellemben ott leszek közöttük (Ejzen-zés.) és emelj poharat az én nevemben nyugdíjintézetünk felvirágzására.“

En nemcsak ebben a megbízatásban fogok eljárni, hanem, természetesen fogjak találni, hogy azután magát a megbízót is éltetem annyival is inkább, amennyiben ő ma teljes meggyőződést keltett bennem az iránt, amiben különben sem kételkedtem, hogy az, amit ő nekem mondott, nemcsak frázis volt, hanem, hogy ő ezt igen komolyan vette. Ma t. i. a

(Kenedi Géza.)

Kenedi Géza szellemes modorban két témát variál: egy új-testamentumot és egy ó-testamentumot; az új-testamentumból a háladatosságot és az ó-testamentumból az arany borjú imádását. Az újságírók és a többi emberek között. Sőt az újságírók maguk között is. Ugymond, az egyetértés nemcsak káros, hanem meg nem engedett dolog. Nekünk hivatalunk az, hogy maradjunk. A főújság, hogy abban, amiért maradjunk igazán hívjünk és hogy az hitünk szerint az igazság legyen. (Tetszés.) A kornak hibája az, hogy nem eléggé küzdünk egymással az igazságért. Azokra, akiknek áldozatkészsége nagyban hozzájárult a küzdelem anyagi alapjainak megteremtéséhez, e lakoma vendégeire: lovag Falk Zsigmond kir. tanácsosra, Jeney Lajos, Fuchs Lajos és Poor Jakab igazgatókra és dr. Löw Samu intézeti orvosra emeli poharát. (Élénk éljenzés.)

(Margalits Ede.)

Margalits Ede annyi eszme közt, amely a felkésztőkben képviselőre talált, meg óhajta szóvalatni a konzervativizmust is. Ez az irány is tisztelettel hajlik meg a saját hatalma előtt. Nem kisebb ember, mint Kettler mainzi bíboros mondotta, hogy szent Pál, ha ma élne, újságíró volna, mert ma csak a saját utján lehet nagy eszméket és igazságokat terjeszteni. A szentírás maga is azt mondja, hogy „traditio Deum mundum disputationibus”, de ezek között mindig éppen kell maradnia annak az erkölcsi alpnak, amely az emberiségen és a hazafiságon épült. Arra emeli poharát, hogy minden ember, aki e hazában él, legyen ember és magyar. (Élénk tetszés és éljenzés. — Élénk felkiáltások: *Halljuk Rákosi Jenőt!*)

(Rákosi Jenő.)

Rákosi Jenő: Az ellentétes felőlgásoknak oly gazdag skálája után, amelyben a felkésztők során azt, ami elmondható volt, már majdnem kiaknázták, alig talált mondanivalót. Itt volna az ideje, nagyon sok jel sürget arra, hogy az újságírók önmaguk helyzetével komolyan foglalkozzanak. Nagy öröme szolgálat mindnyájunknak, ugymond, hogy ez az intézet, amelynek áldomását ma iszunk, legalább az újságírók anyagi érdekeiről gondoskodik; ebben egyértelműleg járnak el az összes újságírók, ez szilárd, biztos alap, amely vizsgálatást nyújt.

Igy vagyunk az erkölcsiökben is. Nem az dönt e tekintetben, amit magunk mondunk magunknak. Teljesen azt vagyunk haiva az újságírási ideális feladataitól, ideális szépségtől; az újságírást a modern kor egyik legnevezetesebb alkotásának, legnagyobb intézményének és legtermékenyebb áldásának tartom. Semmi idősebben nem hathat, mint az, ha maga is erkölcsös és jó. De e tekintetben nem a mi szubjektív véleményünk dönt, nekünk mindig számolnunk kell avval, hogy mily benyomást vagyunk képesek kelteni másokban, hogy milyen komoly benyomást képes kelteni, nem pedig olyat, amely kávéházi pletykákban nyilatkozik meg.

Vészi József: Ugy van! És kaszinói pletykákban.

Rákosi Jenő: Azt a véleményt, amit Vészi kolégánk felhozott, nem ismerem, nem hallottam. De ha valaki azt állítja, hogy reánk tér egy kis tanulás és egy kis jellem, erre azt teelem, hogy az bizony mindenre rá fér még pedig az emberek legnagyobb részére több fér abból rá, mint mi reánk. (Derűtség. Tetszés.) Hanem éppen az utóbbi időkben a legelőbbel helyre, a bírói székekből hallottunk ítéleteket, itthon is és külső államokban, amelyek méltán nyugtalaníthatnak minket és méltán arra indíthatnak, hogy komolyan foglalkozzunk a kötelesség teljesítésének azzal a módjával és mértékével, amelyre mi, ez a nemzedék képesek vagyunk.

A súlyos megítélésnek okát abban látja, hogy újabb az újságírási mindinkább kezd elszakadni az irodalomtól. Beszédét így végzi:

Az újságírást, a sajtókat ez a szeretete megy át a közéletbe, a közéletnek nagy jókumai; ma ezen a helyen megindulással hallgattuk Jókai Mórnak szónoklatát, amelyben az újságíró martíriumát istic. Visszhangja volt ez egy oly jelenetnek az országgyűlésen, amely egészen idevág. Innen, a sajtóból terjed ki a közönségbe az a jelöltség, amelynek alapján a közönség teljősgitva érzi magát irórl, újságíróról úgy beszélni, amint az ott történt; hogy felálhat egy ember, aki Jókai Mórról azt mondhatja: „En pedig Jókai Mórt hoztam és nemzetem ellen vétkeket tudom.” (Mozgás.) A felháborodás elemi, spontán kitörésére volt szükség, hogy nagyobb botrányt megelőzzön. Igen sokan vannak, akik nem gondolják meg azt, hogy igenis mindnyájan vétkesek vagyunk és hogy a legkényvesebben vétkezettek azok, akik egy egész életet a lexponáltabb állásban, viharban, éjszakában, ágyudörgés között munkában töltöttek el és ott szolgáltak a nemzetet. (Viharos felkiáltások: *Éljen Jókai Mórt!*) azok sokat hibáztak a harc hevében, az éjszaka sötéttségében és a veszedelmek zavarában; de nem elég, uraim, az országgal szemben egyszerűen nem vétkesek lenni; mert én mondatom önöknek azt, hogy ha a mérleg egyik serpenyőjében van az a vétke, akire rámondott az ítélet, a másikban pedig akár kiönö-zredmagával a nem vétke; ez a serpenyő fog felbillenni, mint a pelyhek. (Élénk felkiáltások: *Éljen Jókai Mórt!*) Az irodalomnak és a sajtónak ujra való találkozására, kézzeljárására, testvérisülésére üritem poharamat. (Élénk tetszés és éljenzés.)

(Rákosi Viktor.)

Rákosi Viktor: Évek hosszú sora óta a nyugdíjintézet lakomákon azt a kedves kötelességet teljesítem, hogy Sturm Albertet köszöntöm fel. (Éljenzés.) Minthogy a legutóbbi lakoma óta megválasztot-

tak képviselőnek, nehogy azt higye Sturm, hogy én most nagyobb urnak tartom magam, mint amikor közönséges újságíró voltam, ezáltal sem habozom őt felköszönteni; annál kevésbé habozom, mert amikor Sturm kiosztotta a szónoklatokat, hozzám jött és azt mondta: „On persze Sturmot fogja felköszönteni?” (Zajos derűtség.) Én természetesen azt mondtam, hogy mint eddig, úgy ezután is megteszem és előre is kijelentem hogy szembeszállok azzal, ha ő a *Buda-pesti Tudósítóból* kijelentené az én állításomra, hogy az „minden matematikai alapot nélkülöző koholmány” (Derűtség.) Kívánom, hogy Sturm Albertet az Uristen cáfolatainak frissességében és hiteinek megbízhatóságában minél tovább tartsa meg.

Ezután így folytatja: T, uraim! Még egy sajnálatos dologra kell az önök szives figyelmét felhívnom, ami egyuttal arra indít, hogy feleljék Sturmot, hogy valahányszor a miniszterelnök ur Bécsbe megy, ne rendezzünk bírlapírói bankettet; mert a Falk Miksához érkezett táviratból azt hallottam, hogy ő excellenciájának a teste Bécsbe van ugyan, de szellemi közönlény van. Már most hogyan fogja ő Magyarországot érdeket Bécsben képviselni, ha a szellemi közönlény van? (Élénk derűtség.) A parlamentben is szóva fogom tenni, hogy hogyan lehetséges, hogy Széll Kálmán szelleme mi közönlény legyen, mialatt Koerber és társai Bécsben szorongatják? Micsoda kereskedelmi minisztert fognak nekünk akkor adni?

Csak ezt akartam megjegyezni. (Élénk derűtség.)

(Sturm Albert.)

Sturm Albert épp úgy mint háziasszony, mint egyéb profán minőségeiben (Derűtség) egynehány helyreigazítást, illetőleg kiegészítést szükségesnek talál. Nevezetesen lehetetlen akkor, midőn a távollevőkrol van szó, meg nem emlíkezni *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszterrel, aki a Jókai Mór ellen intézett galád merénylet alkalmából azonnal, nyomban a parlamenti haro izzó levegőjében a nemzeti lelkiismeret szózatát lelkesen hangoztatta és ott is megmutatta, hogy ő a valóságos magyar *kultusz* miniszter, (Hosszas lelkes éljenzés, éljen *Wlassics Gyula*), meg kell továbbá emlékeznünk előnköszünk buzgó tagjáról, aki ma először hiányzik körünköl és aki a távolban is megemlékezett a mai napról is mi rólunk, a következő sürgönyét intézve tisztelt előnköszünkhöz: Intézetünk közgyűlésén nem vehetvén részt, ezen az uton tejezem ki ennek a telvirázása iránt táplált legjobb kívánságaimat. Éljen szeretett előnköszünk és vezesse intézetünk sikerről sikerre! (Leikes éljenzések.) Távolítottuk továbbá igazolták: *Gajári Odön*, dr. *Schreyer Jakab* igazgatósági tagok, dr. *Schermann Adolf* intézeti orvos és *Kulinyi Zsigmond*, a vidéki társaság elnöke. Poharát üríti az intézet távollevő barátjaira. (Élénk tetszés.)

Mintán meg *Szatmári Mór*, az intézet jelenlevő igaz barátját, lovag *Falk Zsigmond*ot és *Lipszay Adám* az intézet buzgó titkárját dr. *Fekete Ignác*ot éltették, az emelkedett hangulatban lefolyt lakoma *Falk Miksa* éltetésével ért véget.

KÜLFÖLD.

Egy olasz miniszter a munkáskérdésről. Az olasz szenátus minapi ülésén nagyfontosságú és érdekes tárgy került szóba: a munkáskérdés. A sztrájkok megakadályozása, az osztályharc. *Giolitti* tartott minderről előadást, a legutóbbi olaszországi események kapcsán. Iratokkal kimutatta, hogy a kormány magatartása a sztrájk alatt jogosult volt, s hogy a munka szabadságának megóvásával elejét vette a zavargásnak. Még érdekelt emberek is elismerték, hogy a kormány híven teljesítette a kötelességét. A miniszter visszautasította azt az állítást, hogy a mozgalom politikai természetű volt. Ő is sajnálja ugyan az osztályharcot és meg van győződve az összes társadalmi osztályok összeltetésének szükségességéről, de a kormány meg nem akadályozhatja az osztályharcot. A bíróság bünteti ugyan az osztályharcra való bujtogatást, de a munkásegyesületeket elnyomni lehetetlen. A kormánynak megnyugtatóan kell oleszkednie, különösen erkölcsi hatalmával és a különböző osztályok között való semlegeségének megtartásával. A miniszter ezután összehasonlítást tesz az olaszországi események és a belgiumi és oroszországi események között. Ami az anarkhiszt mozgalmat illeti, a kormány nem mulasztotta el a kötelességét, ami kitűnik a lett intézkedésekből. A vasuti személyzet sztrájkja ügyében a kormány ósul tüzte ki a közrend fönntartását és másrészt azt, hogy a vasuti alkalmazottak jogos követeléseit teljesítjének. A miniszter ismétli, hogy egy kormány sem helyeselheti a sztrájkot a közszolgálatban. *Di Camporeale* szenátorok azt válszolta a miniszter. Hogy a ligák felosztásához törvény kell, de akkor a klerikális egyesületeket is íli kell osztalni. A miniszter idézte *Sonnin*onk erre vonatkozólag tavaly tett kijelentését, amely szintén a feosztás ellen irányult. Olaszország ma Európa legnagyobb országa. Ez bizonyítja legjobban, mondja a miniszter, hogy az olasz alkotmány keretében a legnagyobb haladás lehetséges. A savoyai ház monarchiájának mindig az volt a vezérével, hogy a jóhiszemű és jóindulatu emberek magához vonzza, hogy ezzel bebizonyítsa, hogy az olasz alkotmány

keretében minden szabadság lehetséges. Ez idő szorint valóságos és komoly baladás van az országban egy népszerű és szabadelvű monarchia vezetése alatt.

HIREK.

Budapest, április 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előfizetést nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— *Cseh Ervin* balesete. *Cseh Ervin* horvát miniszter, aki tegnap a tabáni hajóállomáson megcsuszott és jobb karján onostörtést szenvedett, aránylag jól érzi magát. Angol királyi szállodában levő lakásán ma miniszterterázi és számos képviselő meglátogatták a beteg minisztert. Orvosa, dr. *Acsél Károly* ma is megvizsgálta és konstátálta, hogy a jobb karcsontján pár centiméternyi repedés van. Pár hétig eltart, amíg a miniszter felépül. Egyébként teljesen jól érzi magát és látogatóit személyesen fogadja ágyában.

— Irodalmi estély. Előkelő közönség előtt tartotta meg szombaton este a *Bethlen Gábor Kör* ötödik irodalmi estélyét, az evangélikus főgimnázium dísztermében. Az estély műsorát *E. Nagy Géza Chopin* balladájával kezdette meg, utána *Várdai Antal* szavalt a és nagy hatással a „Gályarabok” című gyönyörű költeményét. A taps csillapult a után, *Püllits Imre* begedülte el zongora kíséret mellett, *Schumann* *Álmodozás-át* és *Bazzini* *Boszorkánytánc-át*, majd *Pekár Gyula* országos képviselő olvasott fel egyet a híres *Rokoko* idylek közül. *Kubinyi Imre* énekelte el *Händel* *Largo-át* és a *Mignon-t* *Beethoven*é. Szavalt még *Rossini* *Kálmán* és végül két zongorán nyolc kézre igen szépen adták elő *Ságodi Fantasia* brillante-át. A sikerült hangverseny főképp *Miklós* *Elemér*nek, a kör buzgó előnkének érdeme.

— A londoni vakok és a koronázás. London város összes válgátlan emberei, akik az angol fővárosban igen nagy számban vannak, hatalmas demonstrációra szervezkedtek. Tüntető menetet rendeznek a város főutvonalán és egy térségre vonulnak, ahol vezetőembereik, akik ugyancsak vakok, szónoklatokat intéznek hozzájuk. A vakok az ellen demonstráltak, hogy a koronázás alkalmából róluk nem emlékeztek meg.

— A nemzetiségi képviselők ellen. Nagy-Szombatról táviratozzák nekünk: Ma körülbelül 600 nagyszombati választópolgár egybegyűlt, hogy *Kollár Márton*nak, a kerület országgyűlési képviselőjének az országgyűlésen követett től nemzetiségű magatartásával szemben állást foglaljanak. A gyűlés előnknek *Porvanszkyt*, előadónak dr. *Mondokot*, jegyzőnek *Alszeghyt* válszította meg. Az előadó hatóság beszédben indokolta meg a következő határozati javaslatot:

Nagy-Szombat szabad királyi város választópolgárai a *Kollár Márton*, e kerület országgyűlési képviselője által az országgyűlésen hangoztatott től nemzetiségű elveket határozottan rosszallják és főleg azon az eljárásán, hogy a *Ruzsiák-féle* határozati javaslatot, mely egyenesen a magyar nemzeti állam léteérdekét támadja meg, hozzájárulása jelölül aláírta, teljes megbortránkozásnak adnak kifejezést. Minthogy pedig az 1868-ik évi XLIV. törvényeikk a magyar nemzeti politika követelményeinek meg nem felel, azért annak módosítását elkerülhetlenül szükségesnek tartják és e célból Pozsonyvármegye törvényhatósági bizottságát és ennek utján a haza többi törvényhatóságait az országgyűléshez való felirat intézése végett megkeresik.

A határozati javaslatot az egybegyűlt polgárság nagy lelkesedéssel elfogadta.

— Aki a királyt hívja meg keresztapának. *Pagoly Ferenc* ramocsaházi szegény ember házasságát bó áldással árasztotta el az isten. 18 élő gyermeke után ismét gólya szállt a házára s megszületett a 19-ik. Nagy örömben-e vagy elkeseredésében, *Pagoly Ferenc* levelet írt a királynak, amelyben előadván család körülményeit, megkérte szépen ő feladván, hogy legyen keresztapja az ő 19-ik gyermekének, aki hozzá még fu is. — A szép instanciára a napokban érkezett le a válsas a kabinetirodától s mellette hozzá 100 korona, amelyet a jó király küldött *Pagoly* *Ferenc*nek.

— A mentők gyűlése. A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület május 11-én, vasárnap délelőtt 161 tizenkét óraker tarja meg tizenötödik, rendezési közgyűlését, a körponti álomás üléstermében (Márkó utca 22. sz., I. emelet.) gróf *Andrássy* *Aladár* titkos tanácsos, egyesületi előnk előnkéle alatt. Napirend: 1. Előnk válsztása 3 évre. 2. Két alelnök válsztása 3 évre. 3. Harminc-nyegven válsztmányi tag megválsztása 3 évre. 4. Három számválsztó válsztása 1 évre. 5. A jutalomosztó-bírósg válsztása 1 évre. (5 tag.) 6. A válsztmány jelentése a közgyűléshez az 19.1. évről. 7. Az évi zárszámadás és a számválsztó-bizottságunk erre vonatkozó jelentése. A vagyon-

Az áprilisi versenyben a győztes Médiateur ellen...

I. Áprilisi verseny. Díj 2000 korona, távolság 1800 méter.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter.

III. Trial Stakes. Díj 40000 korona. Távolság 1600 méter.

IV. Elsősorú eladóverseny. Díj 4000 korona. Távolság 1200 méter.

V. Eladók handcapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

VI. Gátverseny. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter.

VII. Akadályverseny. Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter.

Nyitlér.

Dr. FABINYI J. specialista — volt kórházi szakorvos, rendel nemibetegségek ellen

(Az a rovat alatt közölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A durva labdarugó. Érdekes tárgyalás volt a napokban az angol Middlesborough-kerületi bíróságnál.

§§ Társ keresztetik. Egy napilapunkban a múlt évben a következő kishirdetés jelent meg: „Társat keresek egy jól jövedelműs üzlethez.

TÁVIRATOK.

Bécs, április 27. A sziami trónörökös itt tartózkodása alkalmából este az udvari operában diszlocadás lesz.

Loo-kastély, április 27. A királynő nyugodtan töltötte az éjt. Délután a következő orvosi jelentést adták ki:

Konstantinápoly, április 27. Mínthogy Griues és Pasics követeknek Firmilian püspök föliszentelésére vonatkozó lépéseit eredménytelenek maradtak,

Konstantinápoly, április 27. A szultán Ferenc József császár és királyhoz táviratot intézett, amelyben legnagyobb örömet fejezi ki Windschgrätz herceg és hercegné látogatása felett.

Francia hang Vilmos császárról.

Paris, április 27. Vilmos császárnak tegnap Karlsruhában mondott beszédéhez a Liberté ezt írja: Nem először történt hogy a császár békes érzelé- nek kifejezést adott.

Az olasz hadügyminiszer lemondása.

Róma, április 27. Mint a Tribuna jelenti, Di San Martino hadügyminiszer tekinettel arra az ellenzésre, melylyel katonai javaslatai a ka- mara bizottságában találkoztak,

A nacionalisták győzelme Párisban.

Paris, április 27. A választási mozgalom itt és a vidéken komolyabb incidens nélkül folyt le.

Paris, április 27. (Délután 4 óra.) Néhány kü- városban intézkedéseket tettek a rendfenntartására, de a rendőrségnek eddig nem volt oka közbelépni.

Paris, április 27. Este 6 órakor berekesztették a szavazást. Mindenütt megkezdődött a skrutínium.

Paris, április 27. A mai választásoknál Párisban az eddigi eredmények szerint megválasztottak: Benoit nacionalista (ellenzéki) Berthelot köztársasági (kormányparti) ellen; Prache ellenzéki konzervatív Sangrain kormányparti socia- lista ellen és Syveton ellenzéki nacionalista 7391 szavazattal Mesureur ellen, aki 5615 szavazatot kapott.

Közgazdasági távirat.

Temesvár, április 27. Temesváron Lendí képviselő elnökléte alatt igen látogatott értekezlet kimondta egy konzervgyár létesítését 100.000 korona rész- vényközzel.

KÖZGAZDASÁG.

Iparhatósági megbíztottak ülése. A VII. ker. iparhatósági megbíztottak tegnap Frisch Ignác elnö- kéte alatt ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy a kereskedő-tanoniskolák tantervének szakirányúvá való megváltoztatása iránt mozgalmat indítanak.

Tavaszi luxus-lóvásár. A Tattersall telepen ma nyitott meg a második tavaszi luxuslő-vásár, renkli- vil nagy érdeklődés mellett.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Antalfi. Nagyon sokszor megírták már ezt. Ahogy olvasná a közönség, mindig azt érezné: — tudom, hogy mi következik.

Pedagógus. Kelemen Béla kitűnő magyar és német kézi szótárát ajánljuk. Ez a szótár felöleli a magyar és német nyelv közeletli szóincsét és jel- lemző szóalait a lehető teljességben.

D. L. Ugy emlékszünk, hogy már izentűnk önnök. A cikk nem közölhető. Nem azért, mintha nem volnaik irodalmi kvalitások benne,

Alektó. Nem üti meg a mi mértékünket, bár tehetséges munka. Kissé kezdeleges még az előadási módja.

B. J. Szepárd. Elég baj, hogy a parlamentben szóba kerül; kár volna napirenden tartani a témát.

K. J. L. Valamennyi kérdése teljesen magán- természetű ügyeket érint, amelyeknek kipuhatólására nem vállalkozhatunk.

Sz. L. Ozd. Méltóztatassék egy fővárosi ügyvéd- hez fordulni. Ilyennéi dolgokat csak megbízottal intézhető el.

Temesiklősi előzető. A jogi szigorlatokat bármilyen sorrendben leheteli. Az államtudományi doktorátus emlitett módon való megszerzése lehetséges.

Falu rozsza. Hubay Jenő operává dolgozta át; az Operaházban volt a bemutatója.

Kiárka. A belvárosi plébánia-templomban álli- tották föl annak idején a ravatalt.

L. E. (Egy eset a sok közül.) Nem nekünk való. Előbb kisebb igényű lapnál tessék próbálkozni.

Idők elmúltával. Tehetséges munka, de nekünk még nem elég jó.

Gyár-utcai olvasónő. Nem szabad komolyan venni az e fajta dolgot. Egyébként a színe, a formája, a hangja és terjesztésének módja szelhalmasra vall.

Regi előzető. Hőmérsékletárhely. Leány. A címét nem tudjuk.

J. W. Német-Bogán. Rigler József Ede papir- kereskedés: Fűrdő-utca.

Z. M. Paris. Köszönjük, el vagyunk látva. 1848. Mind a két mondat szerkezet jó.

Sorsjegyek.

L. K. 7863/33. Magyar Vöröskereszt sorsjegye 18 koronát nyert a törlészt húzósan. — B. D. Buda- pest. A cég, melytől ön a részjegyet vásárolta, már nem létezik,

R. S. B. Gyarmat. — P. Ö. Dombóvár. — E. A. Less. — S. K. Kaposvár. Sorsjegyeik nem nyertek.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete a m. kir. szab. osztályorsorjatek fölszárthatója Budapest, VII., Erzsébet-körút 152.

Na p i r e n d.

Naplár. Hétfő, április 28. — Római katolikus: Vi- táliusz. — Protestáns: Valéria. — Görög-orosz: (április 15.) Husvét hétfő, — Zsidó: Nisan 21. Scheb. s. P. — Nap két: 4 óra 38 percek. — Nyugszik 6 óra 50 percek. — Hold két: 11 óra 47 percek este. — Nyugszik: 8 óra 23 perc- kelleggel.

A pénzügyminiszer fogad délután 4 órakor. Tavaszi nemzetközi tárlat a városligeti Múcsarnokban d. e. 9-től 6-ig. Belepisjűj 1 korona.

A Múbarátok Körének szalence, óra- és miniatüre-ki- állítása d. e. 10-6 óráig látható. Ferenciek-tere 4. sz. Be- lépésjűj 50 fillér, esztörtökön 1 korona.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belepisjűj 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Természetrajzi tár. Nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belepisjűj megte- kinthető.

Technologiai iparmúzeum délelőtt 9-1-ig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Múcsarnok könyvtár délelőtt 9 óratól 1 óráig. Akadémia könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig. Alaklert a Városházában nyitva egész nap. Belepisjűj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske- delmi szakönyvtár és keleti miniatür: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Izzati termékét állandó kiállítása és kereskedelemtörténet gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az áll- levételezős árusításokat is eszközöz) a városligeti ipar- csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külügyi kirendeltségek komposti ügy- vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénártársaság) V. Váci- körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után írják Hafner és Gené. Fordította Evva Lajos. Zenéjét szerzeszte Strauss János.

Table with 3 columns: Actor names (Kisenstein, Rosalinda, Frank, Orlavszky, Alfréd, Falke) and roles (Gábor, W. Kramer, Kornai, Kacser, Kertész, Mihályi).

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Közönyt közönnnyel.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Moreto. Spanyolból fordította Györi Vilnos. Zenéjét írta Nikolas S.

Table with 3 columns: Actor names (A gróf, Dina, Cinthia, Fenissa, Carlos) and roles (Egreesy, P. Márkus, Vizvári, Keczeri, Mihályi).

Kedzete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Herkules munkái.

Operett 3 felvonásban. Irták G. A. de Caillavet és Robert de Flers. Fordította; Keszthelyi Ernő. Zenéjét szerzeszte: Claude Terrasse.

Table with 3 columns: Actor names (Herkules, Palemon, Orpheus, Augias, Xantius, Lantias) and roles (Sziklai, Boros, Dainoki, Ráthonyi, Mátrai, Giréth).

Kedzete 7 1/2 óraker.

VIGSZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Az órnagy ur.

Böhözát 3 felvonásban. Irták Mars és Kéroul. Fordította Heltai Jenő.

Table with 3 columns: Actor names (Montgiron, Labourdetto, Fréville, Champeaux, Moulard, Lardinet) and roles (Fenyvesi, Hegedűs, Tanay, Góth, Tapolezai, Rónaszaki).

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfelleptével.

Operett 3 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Zenéjét szerzè Weinberger Károly. Fordította Dr. Marton Miksa és Heltai Jenő.

Table with 3 columns: Actor names (Taponet, Taponetné, Gabriella, Felicien, Aristid) and roles (Kovács, Siposné, Pálmai, Raskó, Szirmai).

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Miss Isadora Duncan ókori görög és klasszikus táncal.

Kedzete 1/8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ. Hétfő, 1902. április hó 28-án.

Az édes lányka.

Operette 3 felvonásban. Irták Landesberg és Stein. Zenéje Reinhardt Henrikől. Ford. Komor Gyula.

Table with 3 columns: Actor names (Liebenburg, Adél, Liebenturg) and roles (Sziklai, Jámber, Mihályi).

Kedzete 7 1/2 óraker.

Áruházam tavaszi és nyári női divat árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bruck Zsigmond, Kerepesi-ut végén 75 sz. (sarok) a központi pályaudvar közelében.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra. A becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15-60 évi törlesztésre. Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI. Váci-körút 39. szám.

HUZÁS MÁJUS 1-ÉN. Főnyeremény 35,000 Lira. Részletfizetésre; havi befizetés 1 darabra 2 korona. FLEISSIG SÁNDOR bankháza Bpest. VII. Erzsébet-körút 2.

Most jelent meg! Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvény-társulat kiadásában (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.) most jelent meg: Curiai határozatok kereskedelmi-, váltó- és csődügyekben. I. kötet: 1896, 1897. és 1898. években. II. kötet: 1899. évben. III. kötet: 1900. évben. IV. kötet: 1901. évben. GRECSÁI KÁROLY, a magyar királyi Curia kereskedelmi-, váltó- és csődügyek tanácsa. Egy-egy kötet ára 6 kor.

LECTÖBB FŐNYEREMÉNYT HECHT BANKHÁZNÁL NYERTÉK. BUDAPEST, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. szám. Huzás május 22. és 23-án. Sorsjegy-árak: Egész 12.-, Fél 6.-, Negyed 3.-, Nyolcad 1.50.

Színházak heti műsora. Table with columns: Day, M. Kir. Operaház, Nemzeti színház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar színház, Fővárosi Nyári színház.

FŐVÁROSI ORFEUM. Nagymező-utca 17. Minden este: Mitzl-Gitzl-Kirschner szubret. Albertus és Bartram buzugy-áronglörök. Chassino árnyék-művés, Luna asszony. Milla Barry mint vendég, Mariot stb. Tarka Szilpad. A kávéház télkerítésével reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenye.

Látványosság. Keveset használt 4 szoba. SÉRVBEN szenvedők! Ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek a szervek keletkezése, keselés és gyógyítására vonatkozó népszerű tudományos ismereteket. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Butor. 1 teljes barokk, ebédő, rózsaszín márvánnyal 300 frt. 1 vilagos hátsóba rakható stül barokk ajtókkal, belga, bleu márvány 330 frt. 1 teljes magyar szalon, mely all 1 kárpát, 2 fotel, 2 szék, 1 szál piással, betéttel, 2 szalip, 1 szalon-szekrény, emall betéttel 240 frt. 1 teljes antik iróasztal berendezés valdó angol bútorokkal, ritka látványosság, 400 forint. Szamirna-es perzsa szőnyegek, képek, mindennemű magán- és dísz-, dísz-, egyeztet mat- és fényeszt butorok. Teljes szálloda-iróda, előszoba- és konyha-berendezés. Csekk lovetest használt butorok azonnali készpénztérítés mellett vételnek. Butorkész: VI., Szerecsen-utca 1. szám. 1 emelet, az Andrássy-ut mellett.

Használt férfitruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-ter 2. Kívánatra a vevő a helyszínen megjelenik.

Hajójáratjegyzék. ADRIA magy. kir. tengerhajózási részv.-társ. Vezérigynöksége Hoffmann S. és V. 1902. május havában a következő gőzcsők indulnak:

Table with columns: Honnan, Hová, a gőzös neve, 1902. május. Lists routes like Fiume to Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos.

Table with columns: Honnan, Hová, a gőzös neve, 1902. május. Lists routes like Bordeaux to Fiume, Rio de Janeiro, Santos.